

Kuinka eräs sotasusien urkkimishomma paljastui

Vaikea on arvata, kuinka pitkälle erityisillä etuoikeuksilla varustetut etuillijat menevät, päättäkensä tavalla taikka toisella kaikkien maamme edistysmielisten kansanliikkeiden ja niissä toimivien henkilöiden kimppeun mutta seuraavassa kerrotaan juttu puolestaan osottaa, että nämä erikoisilla etuoikeuksilla varustetut etuillijat mieheillä uhraavat hyvästä rahasta yksityisten salapoliisien palkkamiseksi harjoittamaan urkintaa heidän hyväksensä. Asia on tapahtunut niin vaarattoman laitoksen kuin "Puolueettomuusliiton" päämajassa St. Paulissa.

Eräs liiton sikäläisistä virkailijoista kirjoitti kirjeen Washingtonissa, D.C., olevalle ystävälehtiin. Kirjeessä ei puhuttu liiton asioista. Siksi kirjottaja ei ottanut talteen pikakirjuriin alkuperäistä muistiinpanolehtea vaan repi sen, viskasi palaset paperikoriin ja unhotti koko jutun. Viikkoa myöhemmin muutamat farmarisijot sanomalehdestä julkasivat liittoa koskevan pakinan, joka väärillisessä muodossa kosketti joitakin tuon päämajamiehen yksityiskirjeessä mainittuja seikkoja. Noita tietoja ei oltu voitu saada mistään muualta kuin joko postissa lähetetystä kirjeestä tai sieltä tuosta revitystä ja roskakorin viskautusta pikakirjotus-muistiinpanosta. Washingtonilainen kirjeen vastaanottaja ei sattunut olemaan kaupungissa, josta syystä kirje makasi ankasmattomana hänen pöydällään vielä sinä aikan, kun nuo jaaritukset jo olivat lehdissä. Joku siis oli nuuskunut roskakorin, sovitannut yhteen revityt pikakirjotuspapierin palaset ja laittanut siten kyhätyn kirjeen jollekin urkkijatoimistolle joka sen sille oli hommannut sanomalehtiin.

Samoihin aikoihin eräs toinen päämajan virkailija sai pitkän kertonuksen liiton järjestämisestä muutamassa etäisessä valtiossa. Hän pisti sen johonkin pulpettinsa komeroon. Kun hän jatkutua päivää myöhemmin sattui silmäänsä tuota kertonusta, huomasi hän ilmeekseen siitä puuttuvan erään kohdan, jonka hän varmasti muisti siinä ensi kerralla nähneensä. Kertonus näköjään oli siinä semmoiseen paitsi tuo kohta puuttui, eikä siitä näyttänyt mitään leikatun tahi muuten siihen kosketun. Se oli se kertonus, jonka hän pulpetin komeroon oli pannut, mutta eräitä tietoja, joita ei jäänyt hänen muistiinsa, ei siinä enää löytänyt. Se saattoi mielen hämmästyttämään—ja herätti epäluuloa

Pulpetteihin säännöllisesti murtautuut.

Huolellisesti hän tutki tuota kertonusta, mutta joka suhteessa se oli samanlainen kuin se alkuperäisen asiakirja, jonka hän oli pulpettinsa lukiinut—ja kuitenkin siitä puuttui yksi kohta, mikä alkuperäisessä oli ollut, eikä minkäänlaisia jälkeä näkynyt siitä, että se kohta olisi leikattu pois ja paperi taas liimattu yhteen. Kaikki lehdet olivat eheät.

Virkailija lähetti kertonuksen takaisin sinne, missä se alkuaan oli laadittu, mainiten tuosta puuttuvasta kohdasta ja kysyen voisiko sikäläinen valtiotoimisto antaa asiaan mitään valaistusta. Sieltä oitis vastattiin, että tämä ei ollut alkuperäinen kertonus vaan jäljennös, ja että jäljentäjä nähtävästi vahingossa oli hypännyt kyselyisen kohdan yli. Edelleen haettiin, että tuon virkailijan pulpetin kansi oli murettunut auki sen jätessä kuin se oli yöksi lukittu. Merkeistä päätettiin oli sorkkarautaa ja vasaraa käytetty siinä puhassaan.

Urkijia siis oli murtautunut pulpetin, varastanut alkuperäisen kertonuksen ja jättänyt sijaan häitäisesti tehdyn jäljennöksen josta muuan kohta erehdyksessä oli jäänyt pois. Jos urkkijia olisi sallittu tehdä jäljennöksen huolellisemmasti, hänen tekoaan tuskin olisi koskaan huomattu.

Näiden tapauksien johdosta ryhdyttiin perinpohjin tarkastamaan liiton arkistoa ja koka päämajaa. Useita asiakirjaviikkoja huomattiin kadonneen. Henkilökunta muisti omia satumia esim. että kirjeitä ja toimintakertomuksia oli tilapäisesti kadonnut ja myöhemmin taas ilmestynyt paikkoihin, joista niitä oli aikaisemmin turhaan etsitty. Monet seikat, jotka aikanaan eivät olleet herättäneet epäluuloa nyt tosin samantapaisiin verrattuna tuntuivat viittaavan siihen että jotakin salaperäistä tässä oli.

Urkijoihin viritettiin ansa.

Päämajan virkailijat neuvottelivat asiasta. Päätettiin virittää ansa urkkijoille. Kyhättiin tekastu kirje ja siinä mainittiin sellaisia liittoa koskevia asioita, että jos ne olisivat olleet totta, olisi niistä ollut sängen arveluttavia seurauksia koko liiton olemassaololle.

Tässä tekstussa kirjeessä siunnen myös sanottiin, että eräs toisessa valtiossa oleva liiton virkailija oli ainoa henkilö jonka hallussa oli tarvittavat "todisteet" liittoa vastaan. Samalla viitattiin siihen, että tuo henkilö näyttäi alkavan "vilpistää" liiton suhteen. Oli muka syytä peljätä, että hän piankin saattaisi ilmaista kaikki tietonsa, ja sikäläinen liiton osasto oli olevinaan kovin huolissaan, jos se hyvin kipeä kielitelmään. Koko juttu tietyksi oli keksitty vain urkkijoille syötiksi.

Kirjeessä mainittu liiton virkailija hankittiin paikalle ja sai kaikki tiedot ja ohjeet, millä tavoin hänen oli näyteltävä osansa jutussa.

Tuo tekstusta kirje revittiin tuhanneksi palaseksi ja heitettiin roskakorin. Se uskotti virkailija, jolla kaikki "todisteet" piti olla, lähetettiin toimeensa toiseen valtioon, ja jätettiin odottamaan tuloksia. Kauan niitä ei tarvinnut odottaa.

Jo kahden päivän kuluttua eräs kuuluisa lakimies kävi puhuttelemassa sitä liiton virkailijaa, "jonka hallussa oli tarvittavat todisteet liittoa vastaan ja joka piankin saattoi ilmaista kaikki tietonsa". Lakimies oli hyvin ovela. Hän oli olevinaan tykkänut toisella asialla—tuli muka vain erään yksityisen liikejuttuun vakia, joka koski tuon virkailijan henkilökohtaisia etuja. Urkkijalaitos oli siis niin täydelleen järjestetty, että noin lyhyessä ajassa oli ehditty hankkia tiedot tuon liiton virkailijan salaisimmista yksityisasiasta ja suunnitella mainio tekosyy miehen tapamiseksi—tekosyy sellainen, ettei se mitenkään olisi herättänyt epäluuloa, jos asianoimainen henkilö ei olisi emmekolta tiennyt olla varuillaan.

Yritettiin lahjomista.

Vähitellen ja kaksessa ystävydessä lakimies alkoi kääntää puheita liiton asioihin ja tunnustella, mitenkä vilpittömästi tuo virkailija oli liitolleensa uskollinen. Ohimennen lakimies sanoi arveluvansa olevan perää eräistä jutuista, joita pilanpäiden oli mainittu tuossa tuhannen mailin päässä tekstussa ja tuhanneksi kappaleeksi revityssä, kaksi päivää sitten roskakorin viskautusta kirjeessä.

Tulisi liian pitkäksi kertoa millä tavoin liiton virkailija tuota ovelaa lakimiestä veti nenästä ja vihdoinkin sai hänet tarjoamaan rahaa noista "todisteista"—kuinka sitte liiton puoleltakin pikkusen kokeiltiin salapoliisurilla—miten saatiin selville, kenen asiolla tuo lakimies liikkui, ja vihdoinkin päästiin perille, missä tämän suurisuuntaisen urkkimishomman pääpää sijaitisi. Liitte ei tällä kertaa ollut ilmaista kaikkea, mitä se sai selville, —enempää kuin Yhdysvaltain etsivä poliisikaan ilmaisee kaikkia tietojaan saksalaisista vakoilijoista ja niiden menettelytavoista. Mutta joidenkin henkilöitten housut ovat tärisseet jo monta kuukautta, ja koko juttu paljastetaan, milloin se nähdään tarpeelliseksi.

Tässä erityisesti Puolueettomuusliittoa vastaan kohdistettua suurliikkeiden urkintahomman on kuitenkin muuan hauska piirre, jota liitto ei ole malttanut jättää kertomatta. Liiton päämajassa oli ovenvartijan apulaisena tavattoman nöyräselkäinen "musta poju", joka virkailijoille joku aamu säteilevin kasvoin toivoi "hyvää huomenna tulla herra!". Tältä iältä nyt yhtäkkiä "sisar-immeinen" kuoli jossain Georgiassa, ja mies katosi jälkeä jättämättä, niinkuin hän itse luuli.

Mustanaama urkkijana.

Kohta sen jätessä eräs liiton asioilla liikkuva mies löi kättä samalle ikälle ja jutteli hänen kanssaan tuttavallisesti eräissä Chicagoon suurimmista salapoliisitoimistoista. Mutta hän ei tavannut tuota iikkaa nyt oviemien riikineissä, eikä se puhunut dekerimurettua. Se oli valkeas kauluksessa, eikä ollut neekerin ollenkaan, vaan eubalainen!

Tuo iikka oli etevimpiä urkkijoita, mitä tuolla salapoliisitoimistolla oli palveluksessaan — toimistolla, jota eräät maamme suurimmista yksinvaltaista jättiläisliikkeistä käyttävät tehtävissään. Tultuaan hyvin väleihin liittoa edustavan amatöörurkkij

jan kanssa, hän kertoi, mikä oli hänen erikoisalansa tässä siistissä taiteessa: lisätä jonkun veran mörjää ennestäänkin mustanpuhevaan naamaansa ja esiintyä puolivivestyneinä hauskana "neekerimiehenä", voidakseen suorittaa eräänlaisia urkkijatoimia ja tämä "neeker"-urkkija on tottunut saamaan viisumeroisilla luvuilla kirjoitettavia maksuostuksia viikon tai parin työstään.

Vihollisen lapsi

Vihollisen lapsi, vihollisen lapsi! Hyvä Jumala sentään! Että minun täytyy kantaa vihollisen lasta sydämeni alla, Kantaa sitä, kärsiä sen tuottamat tuskat. Kulkea ja odottaa hetkeä, jolloin se tapahtuu... se, että se vapautuu. Minun täytyy sitä kärsiä, olla ja elää ja odottaa sen tuloa — saadakseni senkin jälkeen olla ja elää ja kärsiä sen kerralla ja sen takia, vihollisen lapsen.

Nuori tyttö, joka niin vaikeoi, puoleksi ajatuksiin, puoleksi ääneen, kulki hiljalleen suunnatonta niittyä pitkin, siten oikaistakseen maantielle, jonka tiesi löytävän siellä, missä nyttyi loppu. Väikerelessään puristi hän käsiään, niin että sormet naksahelivät. Niillä käsillä oli hän puristanut silloinkin — inhossa ja vihassa, työntänyt kyntensä vihollisen kaulaan ja poskiin ja mihin osui — — — Kuitenkaan voimatta pelastaa itseään siitä, mikä silloin tapahtui — — —

Hän varjosti kädellään silmiään auringon pistäviltä säteililtä ja katseli kauas taivaanrannalle. Siellä hämötti hänen matkansa määrä, hänen pöloinen, kurja kohtalonsa. Oli kuin olisi joku kouristanut hänen sydäntään, kun hän näki että siellä — taivaanrannalla näkyi vielä jotakin, joka osotti, että siellä oli sijainnut kylä. Kylä koreine piku rakennuksineen, puutarhoineen, puineen, peltoineen. Ettei kaikki ollut vielä raunioina, maan tasalle hävitettynä. Iloa ei se tunne ollut, joka hänen sydäntään kouristi — ei, vaan vihaa, kauhua ja surua suurta ja sanojin selittämätöntä. Mitä hän välitti siitä, että vanhan kartanon mylly seisoi vielä paikoillaan samanlaisena kuin ennen — sen hän kuitenkin tiesi, ettei vanha Stefan-myllyri elänyt enään. Ja mitä huoli hän oikeastaan siitäkään, että tämä mi, joka oli satoja vuosia kenties seisonut myllyn vieressä, seisoi siinä nytkin — tahi siitä, että kallio, jolla hän oli lapseina kesät, talvet leikkinyt ja liukunut, oli yhä paikoillaan, kovana, karuna kalliona niinkuin ennenkin. Mitä hän niistä — niitä paikkoja oli enää niin vähäsen — suurin osa oli poissa. Ja mitä siitä, jos vihollinen ja hänen tuhoaseensa olivat jättäneetkin paikkaan ladon, toiseen vajaan; paikkaan kivijalan, toiseen seinän, puolihiiltynen seinä — — — Ihmiset olivat poissa. Ihmiset — mutta ennen kaikkea hänen rakkaat vanhemmansa, hänen veljensä ja sisarensa ja kaikki muut rakkaat, tutut ihmiset.

Hän oli saapunut niitten keskellä kulkevalle polulle ja seurasi sitä nyt alas maantielle. Hänen oli niin paha olla, vaikkakin näky ja seutu ei ollut kummempia muita näkyjä, joita oli nähnyt tahi muita seutuja, joita oli totuttu kulkemaan, kaikkien oli niin tuttua jo silmälle, nähdä niitten ja pelot korjaamattomina ja hoitamattomina.

Nuori tyttö koetti kiskoa liian silmilleen ylöskseen ollen huomamatta kaikkea, missä hävitys oli kulkenut ja mihin se oli leimansa jättänyt. Mutta se oli mahdotonta. Eihän hän voinut silmästä ummessa kulkea tietä, joka oli muuttunut jiviseksi ja suurikuoppaiseksi. Hänen täytyi nähdä kaikki uudelleen kurjemmassa tilassa kuin silloin, jolloin hän viimeksi oli tietä vaeltaut — — — Juosten, karaten, kuin mielipuuhi, tietämättä minne juoksi — — — kunhan vaan pois jonnekin — — — Silloin eivät hänen katseensa olleet ehtineet sulattaa kaikkea näkemäänsä, eivät olleet ehtineet muovaamaan niistä mitään kokonaisuutta, niinkuin nyt. Hän pysähtyi keskelle tietä. — Joku ajoi hänen takanaan. Ja hän väisti syrjään ajajan odottamaan. Olikohan se joku tuttu — — — ei se ei voi olla, eikä ollutkaan. Tavarakuorma se oli ja kuormalla istuja huusi hänelle jotakin ja naurui. Hän ei ymmärtänyt miehen puhetta, sillä vihollisen kieltä se puhui ja puhui niin epäselvään ja pian, ettei hän ehtinyt sitä tajuaamaan. Hän puri huultaan ja "kohosi jälleen tielle. Pieni lapsen kensä makasi maantiella kärryvärien lähistänä ja pienen matkan päässä näki hän punai-

sen silkkinauhan, jonka sisästä löisti vaalea lapsen hiuspalmikko.

— Viholliset, konnat, mutisi tyttö ja puri huultaan ajatuksiinsa, niin että suuri veripisara tipahti hänen valkoiselle linalleen. Tässä sivuutti hän joidenkin uusia puolekappaleita.

Kan. Tuolla oli ollut lehtimaja, jossa he olivat iloinneet ja jutelleet, puhuneet lemman salaisuuksia toisilleen. Usein olivat heidän armaansakin siellä heidän kanssaan iltojansa viettäneet. Tuossa oli ollut heidän mansikkamaansa, nyt oli siinä vain soraa ja tuhkaa ja katon olkkutukkoja. Ystävättären kitara oli heitetty hernemaahan, mädänneiden hernesalkojen päälle. Joku keppakko, joka tuullessa taipui sinne tänne, satutti joskus kitaraan ainoasta kieltä ja sai sen suruisesti parahtamaan. Hiljää, noka ja tuhkaa oli senkin päälle ajautunut. Asuinrakennuksesta ei ollut jäljellä muuta kuin osa tuunia. Hän kulki huohtaen edelleen. Minne vaan katsoi, näki ylivuotisen viljan makaavan mätänemässä pelloilla, mutta ei näkynyt missään, ei missään näkynyt liikkettä, ei kuulunut ihmisiä. Korpit ja varikset vaan vaakuivat ja riitelivät saaliistaan. Hän kulki kotipihalleen ja siellä purskahti hän itkemään! Ei voinut enää pidättäytyä — ja oikeastaan, mitä oli hän muuta tehnytään siitä asti, kun vihollinen surmasi ja tuhosi heidät. — Mitä oli hänen elämänsä ollut sen jälkeen muuta kuin äänetöntä itku, johon ei löytynyt kyntä.

Kivelle kotilammen rantaan hän painui istumaan, kuin odottaen, että joku ihme tapahtuisi. Ehkä joku veljistä tai siskoista on parantunut haavoistaan, herännyt uudelleen eloon, piiloutunut jonnekin ja tulee nyt tänne, niinkuin hänkin. Mutta ei, näkähän hän sen niin selvään, kuinka heidät kaikki surmattiin ja poltettiin rakennukseen.

Syys oli silloin ollut, iltapäivä ja hiljainen. Työmaaltaan oli palannut isä ja isän mukana hänen armaansa, jonka kera hänen piti jouluksi viittaamaan. He olivat nauttineet illallisen, jossakin ei huolettomina, mutta leikkiä puhuen ja nauruskellen sentään joskus ja sen jälkeen oli hän riisunut pikkusisarukiansa ja asetellut heidät vuoteihinsa. Isä ja äiti istuivat heidän keraallaan. Hän luki ja toisti kuuntelivat, ja silloin — Hän muisti aseiden kalinaa, rivoa huutoa pihamaalta, valitus — — — eräs sisarista oli ollut vielä puutarhassa — — — Ovi ruuhkaistui auki ja kuin näkähän susiparvi hyökkäsi rivo: raaka vihollisjoukko heidän keskeensä. Eräs niistä tarttui hänen, vetäen häntä sylinsä, kunnes hänen huihonsa iski sotilaan permannelle. Silloin, silloin se alkoi. Hänen äitinsä, isänsä, sisaruksansa tapettiin hänen silmiesi eeten, huolimatta hänen avunhuutoistaan ja parkumisistaan. Ja hänet, hänet tuhoittiin sulhon vielä eläessä — tuhoittiin ja jätettiin elämään. Mutta sulho — tämän elämä loppui niinkuin toistenkin. Sitten istutti joukon johtaja hänet ratsuun selkään, vaimokseen sanoi vaimensa, lohdutti ja hvitteli häntä tuon tuostakin komennellen miesjoukkoa, joka kohenteli palamaan sytytetyn rakennuksen hirsä. Yö oli pimeä ja tumma ja metsän läpi ratsastaessaan pääsi hän pakoon. Puiden ja pensaiden alla hiiviskellen kuunteli hän vihollisjoukon loittomista ja aamun sarastaessa juoksi, juoksi — — — Ja siitä oli jo kulunut kuukausia ja vihollisen lapsi kasvoi ja varttui hänen sydämensä alla — — —

Kuinka, oli kuin olisi joku kuiskannut hänen nimensä? Hän käännähti — vanha vaimo seisoi hänen takanaan.

— Oi, Maaren, Maaren! Hyvä Jumala! Ja hän painui vanhan vaimon jalkojen eteen jaksamatta kohoitua vlemmä. Toimuttuaan selvisivät hänen ajatuksensa. Maaren ja hänen miehensä olivat olleet silloin matkoilla, jossakin kaukana kaupungissa sukulaistensa luona ja niin olivat he säästyneet vihollisen surma-aselilta. Maaren nosti tyton maasta ja ohjasi häntä auringonlleen, joka ei ollut kaukana tyton kotiraunioilta. Maarenin asutinkin oli säästynyt kuun ihmeen kautta. Osa siitäkin oli poltetu, mutta tuvan puoli oli jäänyt palamatta. Maaren haki työlle virvoittavaa juomaa, viinimarjoista puserrettua, ruokki häntä ja hoiti häntä parhaansa mukaan. Ja tyton virkistyttyä tahtoi hän kuulla hänen kertovan elämästään ja sen vaiheista. Tyttö kertoi hiljaa, soinnuttomalla äänellä, kerrottiin paljon kuin hän osasi-

kusta vavahtavilla huuhillaan. Hänen lopeuttuaan pudisti vaimon päänsä, kuin epäillen, ja tyttö se ole totta.

— Maaren luntlee varmaan, ettei se ole totta.

— Niin, se — tuo sinun asiasi. Kuinka he sinut olisivat sen jälkeen jättäneet henkiin. Ja kuinka sinut yksin? Olihan siskosikin kaunis.

— Hänet puutarhassa surmasivat. Eivät nähneet hänen kauneuttaan, kun oli yö pimeä.

— Hm. Mutta kenties sinä itse — henkiesi pelastukseksi antautsit — — —

— Jos Maaren minua epäilee, niin — — — tyttö purskahti itkuun. — Äitini ja isäni ja oman sieluni autauden nimessä en minä omasta tahdostani kannan vihollisen lasta.

Maaren hvitteli häntä ja koetti tyyntymällä häntä. Mutta mitä sinä sillä lapsella? Sinä joku itsekkin olet lapsi — — — Hoitaa ja hoivaa itsekkin tarvitset.

Niin, mitä? Sitä ei hän tiennyt, varmaan itseään. Toisinaan oli ajatellut surmata itsensä, tarvitsematta synnyttää sitä lasta, jota hän vihasi, vihasi niinkuin vihollista itseään. Mutta itsemurhaa oli synti, itsemurha oli sitä, mutta vihollisen murha ei ollut synti, niin hän ajatteli. Sillä eihän muuten maailmassa niin paljon viatonta verta vuodatettaisi. Ei, jos se synniksi luettaisiin.

— Minä odotan, sanoi hän Maarenille, — odotan ja koston hänelle sukuni surman ja oman häpeäni. Niin sulle koston, kuin koston isällesi.

— Mutta — ajattele lapsi. Sinä olet hänen äitinsä — — — ja lapsi on viaton.

— Viaton! Vihollisen lapsi viaton — — — Tyttö purskahti katkeraan nauruun ja hänen silmissä liekittivät omutisesta. — Puhukaa, mitä puhutte, Maaren, mutta lapsi on isänsä lapsi, ei minun.

Hänen omutinen naurunsa kääntyi ja muuttui yhtäkkiä itkuksi, kyynelötörmäksi haikauksilukukseksi.

Kun hän leraisi eräänä aamuna, oli aurinko jo korkealla taivaalla. Maaren hyräili haariesa-lleen tiedon aadressä ja Maarennin mies istui ikkunan aadressä kenkiään pätkien. Ja nuoresta työstä tuntuikin kuin olisi hän herännyt kotivuovassaan. Maaren oli olevinaan hänen äitinsä ja Maarennin mies hänen isänsä.

— Äiti, kuinka täällä on yhtiäkin niin hiljaista? kysyi hän. Missä ovat pienokaiset?

Maaren kääntyi häneen ja hymyili niitten puhumatta.

— Mutta Maaren, mikä tuo on jonka te olette minun viereni tuoneet? Viekkä se pois, hyvä Maaren.

— Minne? Sehen on sinun pieni poikasi.

— Minun, minun? Hän hieroi silmiään. Maaren, te puhutte leikkii. Eihän minulla pitäisi olla mitään, ei kerrassaan mitään.

— On se nyt kuitenkin sinun. Ja niin on isänä näköinen, aivan kuin sulhovaimojasi.

— Sekö se on isä?

— Niin oli. Maaren häisteli pois kärsästä hänen ja lapsen lähettyviltä ja valheteli työlle silmää räpäyttämällä.

— Niinkö se oli, Maaren? Eikö se olekaan vihollisen lapsi?

— Ei ole, usko minua. Sulhosi sen sulle muistoksi jätti, että muistaisit häntä ja hänen kuolemaansa ja kasvattaisit hänet kostamaan viholliselle samalla mitalla jolla vihollinen sinulle ja suvullesi mittasi.

— Jos niin on, niin Maaren ottaa pois sen vltä nuo vanhat veriset rofaleet, jotka ovat maanneet auringon paahdessa haalistumassa. Sodan jätteitä ne ovat ja minun lapsellani täytyy olla puhtoiset valkeat vaatteet.

— Otetaan pois, otetaan, sano vanha Maaren ja hiveli hiljaa tyton poskea. Ja suuret kyynelvet vierähtivät alas Maarennin rypysille poskille. Hän näki, että tyttö oli kadottanut järkensä, niin suurina ja elottomina huultuilla hänen silmänsä ja huulilla leikitteli omutinen, katkera hymy. Hän kyvykisti nostamaan pois lasta, joka sekini oli kaikkein puhtaimmissa, valkoisissa pukeissa.

— Otan pois sen, sano hän hiljaa miehelleen nähtyään tyton ummistavan silmänsä. Ettei se onneton vaan jotenkin sattui mielettömyydessään — — — Mutta, hyvä Jumala, isä, lapsi hän on kylmä!

Hän oli pudottamaisillaan lapsen lattialle, mutta mies ehti tulla hätiin. Lapsi oli kylmä ja kuollut. Kuinka se oli tapahtunut ja milloin, kun he olivat lemmit vuoroitelleet vahtina huoneessa? Sen kaulassa löysi-

Nostaako vaikka mitä taikinaa?

Varmasti; vaikka kuinka jauhot ovat karhelta niin "Crescent" nostatejauho tekee taikinan keveäksi, terveelliseksi ja helposti sulavaa. Se tekee kaikki sotaleivät paremmaksi. — Kaikki laupat myyvät sitä 25c lb. (B-283)

NYMAN VELJEKSET

302 So.—F St., ABERDEEN, WN.

Suosittellemme ensiluokkaista varastoa miesten vaatetus- ja kenkä-alalla.

Kaikkia logareille ja myllytyöläisille!

—Tunnettuja—

CO-OPERATIVE Kenkiä

Gordon ja Stetson Hattuja

—HINNAT ALHAISET—

HUOLELL. PALVELUS!

vät he kuin sormen jälkiä ja he arvasivat, että tyttö oli kuristanut lapsen yhdessä silmänräpäyksessä, ehkä heti herättyään tahi jo ennen heräämistään. Hänen sormensa lepäsivät vieläkin koukussa rinnan päällä ja unisaankin puristi hän niitä, niin että sormenneivet paukahtelivat. —

—Tunnettuja—

Yleisiä uutisia

TAVARAVALUNJA SE- MENTISTÄ.

Chicago, syysk. 11 p. — Pie-nen ajan kuluttua tullaan koke-musten perusteella näkemään, voidaanko rautatien tavaravau-nuja tehdä menestyksellisesti sementistä. Muuan huomatti chigagolainen insinööri, jota on kannustanut tällä alalla kokei-lemaan nykyinen kipeä tarve saada enemmän tavaravau-nuja ja pyrkimys säästää terästä, on ryhtynyt yhdessä joitakin omis-tajien kanssa yhteistoiminnassa ollen kokeilemaan gondola-mallisten tavaravauunien valmis-tamisella sementistä. Ensimmäi-tä tuollaisia vauunja ryhdytään valmistamaan aivan heti, tehty-jen piirustusten ja määrittelyjen mukaisesti.

Jos tämä ensimmäinen vauun-jolle tullaan hankkimaan paten-ti, osottautuu kaikki puolin ty-dyttäväksi, niin näitä sementti-vauunja ruvetaan valmistamaan oikein suuressa mittakaavassa. Suunnittelujen mukaan tulee tä-mä uusi vauun toimittamaan saman tehtävän ja olemaan samalla yhtä kestävä kuin nyky-aikainen teräsvauunin.

Sen lisäksi, että sementistä valmistettu vauun tulee maksa-maan vain noin puolet siitä mitä teräsvauun maksaa, se voidaan vielä rakentaakin paljon lyhy-emässä ajassa. Ja jos niitä vleinää ruvettaiin valmis-tamaan teräsvauunien asemesta, niin silloin useat tötuneet am-mattiväliläiset voitaisiin siirtää vauunverstaista laivatelakoiille tööhön.

On mielenkiintoista tämän vhtevedessä tietää, että useat vhi-tit ovat jo enemmän kuin kah-den vuoden ajan käyttäneet se-mentillä vauunien korjaukseen ja ovat havainneet sen olevan siihen tarkoitukseen aivan ty-dyttävää. Tähän tarkoitukseen käytetään hienoa sementtiseosta, jota sitten leikin lähtse nhal-letaan rikkinäisin paikkoihin.

SUOMALAINEN HAAVOT- TUNUT SODASSA.

Sotaviraston valmistamalla, torstaina annettulla haavottunui-den listalla mainitaan suomalaisen Antton Lilja, kotoisin Ruot-sista.

INFLUENSSAA. MERIVÄEN KESKUUDESSA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Sept. 12, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917)

Poston, syysk. 11 p. — Lai-vastoviranomaisten eilen anta-man lausunnon mukaan on esi-näisessä laivastopirissä sairas-tunut influenssaan sitte elokuun 28 päivän 1,103 miestä. 35:ssä tapauksessa muuttui influenssa keuhkotaukumiksi, johon sitte 20 miestä kuoli. Toimenpiteet taudin leviämisen estämiseksi miesten keskuudessa näyttäyty-menestyksellisiltä.

Eilen asetettiin Cambridressä oleva koulu, jossa opetettiin säh-köttämään langattomalla len-nättimellä, karanteeniin ja ope-tus lopetettiin. Johtava virkai-lia N. F. Avers sanoi useiden miesten kärsivän kovasti kyl-myydestä.

Sosialistisia

IVA-POSTI- KORTTEJA

Tilatkaa heti meiltä, niin saatte ihän postivapaasti 25 sentillä tusinan, osote:

TOVERI
Box 99, Astoria, Ore.

REUMATISMI

Sitä sairastaneen neuvo sen kotona parantamiseen.

Kevällä v. 1893 minä sairastuin tulehduksella ja lihassurkastumisiin. Al-nuostaan minä olin erittäin kipeä, sa-maa, tietävät mitä kärsin seuraavana kolmena vuotena, jolloin sairastuin tuota tautia. Kootin kaikkia parannuskei-noja ja lääkkeitä, vaan apu, minä sain, oli vain hetkeksi. Vihdoin löysin parannuskeinon, joka paransi tilai-tukseni verratikain. Löyhittäkää au-nuostaan minne ja osoitteenne ja minä lähden sen teille vapaasti. Kun olette käyttäneet sitä ja se on ova-nut olevansa kannu kaivattu kiino reumatismiin parantamiseen, voitte lä-hettää sen himaan yhden dollarin. Mutta ymmärtäkää, että minä en tah-do rahanne, ellette täydellisesti nai-lhyvälyä sitä tahdo lähettää. Eikä se ole kohtuullista? Miksi kärsitte on-ni kannu parannuskeino tarjotan taten vapaasti? Alkaa viivytyä.

Kirjoittakaa tänä päivänä
MARK H. JACKSON, No. 316
Guiney Bldg., Syracuse, N. Y.
Mr. Jackson on luotettava. Viholeva todiste on okei.

HOLLANNIN MINISTERIS-
TÖ NIMITETTY.

Haagi, 11 p. syysk. — Viral-lisesti on ilmoitettu, että uuden kabinetin jäsenet ovat telineet virkavalansa ja astuneet toi-meensa. Pääministerinä tulee olemaan Jonkher Ruijs de Dee-renbrouck, ulkomaanministerinä Karnebeck, oikeusministerinä Heemeker, rahaministerinä

Devries, sota- ja meriministeri-nä Gausan, maanviljelys-kaup-pa ja liikenelaitosministerinä Koenig, työministerinä Ysselte-yn ja siirtomaanministerinä Iden-burg.

NIMITYSVAALIT WASH. VALTIOSSA.

Seattle, 11 p. syysk. — Juuri toimitetuissa nimitysvaaleissa ensimmäisen kongressinpiirin republikaanipuolueen ehdokkaak si tuli valituksi John F. Miller. Jonhsonilla ei ollut kilpailijaa republikaanien listalla kolmannes-ta piiristä. Neljännessä piirissä entisen kongressinmiehen LaFollet-ten tilalle ehdokkaaksi on tullut John W. Summers.